

Støttet af

NORDEA
FONDEN

Kort over Rørvig:

1B-2A-3C-4C-5A-6A-7B-8A-9C-10A-11A-12C.

Rørvig By og Land.

Gæt en 12-ér...:

På opdagelse i –

Rørvigs bygninger og deres karakteristika.

Formålet med folderen "Rørvigs bygninger og deres karakteristika" er dels at øge kendskabet til byens huse og deres historie og ikke mindst at fremvise dem.

Og det er slet ikke så kedeligt, som det lyder.

Rørvig er en dejlig by at gå på opdagelse i. Her er autentiske vejforløb og i alt 58 gamle bevaringsværdige ejendomme, hvis særpræg og bygningshistoriske værdier er registreret. Registreringen er et nødvendigt redskab for at bevare byens gamle smukke bygninger – ikke mindst for ejeren.

For byens særpræg med de mange gamle huse kan kun fastholdes, såfremt ejerne værdsætter og værner om dem og har den nødvendige viden. Den viden vil foreningen *Rørvig By og Land* gerne formidle.

Folderen er en fortælling om de gamle bygninger i Rørvig ud fra en række spørgsmål og mulige svar, der tilsammen giver et billede af vores dejlige lille by. Denne form er valgt, da det giver os mulighed for en nuanceret fortælling på lidt plads. Alligevel gør pladsmangel det ikke muligt at fortælle den komplette historie under alle spørgsmål.

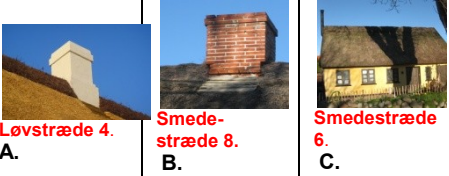

Opgaven går ud på, at du/I taler jer frem til det rigtige svar ud af de 3 svarmuligheder, der er på hvert spørgsmål. Vi giver jer lidt hjælp under **ledetråd** – men I skal stadig bruge jeres øjne, jeres fantasi og ikke mindst snakke og hjælpe hinanden med besvarelsen.

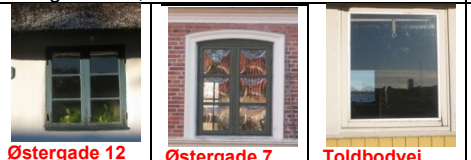
Bemærk at kun 1 svar er helt korrekt (de andre 2 udsagn kan godt være delvis sande). I skal derfor skrive det bogstav i svarfeltet, der står ud for det udsagn, som I tror er det korrekte.

Kortet på folderens bagside viser de steder, hvor spørgsmålene skal besvares. Stederne er på kortet markeret med et tal svarende til spørgsmålene. Vær opmærksom på, at der kan indgå flere steder under samme spørgsmål. I kan starte hvilket som helst sted på ruten. Turen er i alt 2½ kilometer lang- så der er også tid til at opleve undervejs. Rigtig god tur.

Efter turen: Når alle spørgsmål er besvaret, kan I finde det rigtige svar under vores logo.

Hvis du har spørgsmål eller gode ideer til nye familieopgaver, så kontakt Kjeld Jensen på mail: kjeldogjette@hotmail.com eller tlf. 52241999.

Spørgsmål nr.:	Hvad er det rigtige svar?	Svar = A/B/C
<p>1. Er det i dag valgfrit for den enkelte husejer, hvilken type hæk, stakit eller havemur, pågældende ønsker omkring sin ejendom?</p> <p><i>Ledetråd: hvad ser dansk ud?</i></p>	<p>A. Ja, vi lever i et frit land og husejeren må gøre som pågældende lyster.</p> <p>B. Nej, gældende lokalplan bestemmer hvad husejeren må gøre.</p> <p>C. Nej – det skal aftales med naboen.</p>	
<p>2. Husets skorsten er med til at give huset sjæl. Se nøje på de 3 fotos og skriv det bogstav ud for den skorsten, som du mener passer ind i Rørvigs arkitektur anno 1850.</p> <p><i>Ledetråd: hvad ser ud som godt håndværk?</i></p>	 <p>A. Løvstræde 4.</p> <p>B. Smedestræde 8.</p> <p>C. Smedestræde 6.</p>	
<p>3. På landet – dvs. udenfor de større byer - var tagene på husene i gl. dage tækket med tagrør – også her i Rørvig. Hvor kom tagrørene fra, og var mønningen (tagrygningen) af langhalm, tang eller lyng?</p> <p><i>Ledetråd: læs spørgsmålene nøje.</i></p>	<p>A. Tagene var tækket med Elefantgræs, der var importeret fra Afrika. Et sådant tag isolerede godt og holdt i mange år.</p> <p>B. Tagrørene blev importeret fra Polen, der også i dag eksporterer mange tagrør fra deres udstrakte rørskov langs søer og floder.</p> <p>C. Tagrørene høstes om vinteren, fortrinsvis i lavvandede områder (ex. Rørvigen eller Hov Vig). Der er i Rørvig tradition for mønninger udført med lyng. Mønninger med halm og kragetræer hører ikke til i lokalområdet.</p>	
<p>4. Store kviste i/på tagene – er det en egnstypisk gl. byggeskik her i Rørvig?</p> <p>Strædet 15 <i>Ledetråd: snak om det endnu en gang.</i></p>	<p>A. Nej, store kviste er en moderne byggeskik.</p> <p>B. Ja, for på loftet sov både forældre og børn – og der skulle jo dagslys ind i soveværelserne.</p> <p>C. Nej, store kviste er en moderne byggeskik efter at husets tagetage nu udnyttedes. Vinduet giver dagslys og flugtvej i tilfælde af brand.</p>	
<p>5. Pilastre (søjler) på hver side af hoveddøren, og på facaden "fliser" under vinduerne og indramning af vinduer og døre – hvad er det tegn på og hvem boede her?</p> <p><i>Ledetråd: finder du mange af den type huse i Rørvig?</i></p>	<p>A. Huset er et såkaldt "skipperhus" hvis bygherre ejede og førte skib på udenrigsfart. Det gav stor velstand, som ejeren gerne ville fremvise, men kun ud mod gaden – andet var jo ødselhed.</p> <p>B. Selv om huset er meget pyntet, så ligner det et hus bygget i "Bedre Byggeskik" – men er det ikke, da det er meget ældre.</p> <p>C. Huset er bygget af en italiener, der udsmykkede sit hus i italiensk stil, så han følte sig hjemme.</p>	
<p>6. Bedre Byggeskik – hvad er det og kan du finde eksempler på det her i Rørvig by?</p> <p><i>Ledetråd: ak ja – de årstal.</i></p>	<p>A. Ja, Uhlendorffs Allé 5 er et eks. på Bedre Byggeskik, der havde til formål at udbrede det gode håndværk og brugen af traditionelle danske bygningsmaterialer, der passer til det danske landskab og klima, f.eks. røde mursten.</p> <p>B. Formålet med landsforeningen Bedre Byggeskik (1915-1965) var at sikre høj kvalitet af nybyggeri i landdistrikterne. Det Gl. Apothek, Østergade 7 udstråler Bedre Byggeskik kvalitet, men er for pyntet og opført allerede i 1877.</p> <p>C. Emma Gad opfordrede i 1904 "til at stifte en stor Forening til Landboligens Skønhedsbevarelse – og bekjæmpe det umaadelige Smaagens Forfald". Det nybyggede hus Strædet 4 viser, at der også i dag bygges smukke huse i Rørvig, der falder naturligt ind i gadebilledet.</p>	

<p>7. Rørvig har - som meget større byer - en ensrettet gade, nemlig "Strædet" – hvorfor?</p> <p><i>Ledetråd: hvem fylder mest – 2 heste eller 50 HK.</i></p>	<p>A. De mange besøgende til Nisselunden har gjort det nødvendigt at ensrette trafikken.</p> <p>B. "Strædet" er for smal til, at to modkørende biler kan passere hinanden.</p> <p>C. "Strædet" er en autentisk gammel vej. Nu asfalteret, men stadig kun så bred, at to hestevogne med besvær kan passere hinanden.</p>	
<p>8. Få steder i Rørvig ses små arealer indhegnet af lave betonmure. Hvad har disse indhegnede arealer oprindeligt været brugt til?</p> <p><i>Ledetråd: hvad er der plads til?</i></p>	<p>A. Grisegårde, så grisene kunne komme ud og få lys og luft – og krølle på halen.</p> <p>B. Arealet var møddingsplads, der var indhegnet, så møddingens safter ikke løb ud i byens brønde – eller blot ud på vejen, der så let blev mudret og oprådt.</p> <p>C. Det er husets kålgård, hvor ejeren dyrkede grønsager. Muren forhindrede hønsene og andre fritgående dyr i at æde grøntsagerne.</p>	
<p>9. På flere smukke gl. huse i Rørvig sidder et lille messingskilt – hvad fortæller skiltet?</p> <p>Løvstræde 5</p> <p><i>Ledetråd: Søg og læs.</i></p>	<p>A. Det er kommunens synlige anerkendelse for prisværdigt veludført restaureringsarbejde.</p> <p>B. Det viser at huset er et kommunalt hus.</p> <p>C. Det er Bevaringsforeningen for Rørvig Sogns (i dag Rørvig By og Land) synlige påskønnelse for god vedligeholdelse.</p>	
<p>10. Bindingsværk – hvad er det?</p> <p><i>Ledetråd: Av – min ryg værker.</i></p>	<p>A. Bindingsværk er bygningens træskelet, der rejses først. Herefter udfyldes mellemrummene med lerklining eller murværk. Nu er bygningen stabil og taget kan lægges og gavlene opføres og døre og vinduer isættes.</p> <p>B. Bindingsværk er et andet ord for tøjrebom, hvortil man i gl. dage bandt sin hest, når man f.eks. handlede ind hos købmanden.</p> <p>C. At bygge med bindingsværk er en gammel træbesparende byggemetode, og hver egn havde sin tradition. Bindingsværket i Odsherred er specielt derhen, at loftsbjælkerne er ført ud gennem facaden. I gamle dage var bindingsværket altid overkalket – og er det stadig mange steder, så man ikke ser det.</p>	
<p>11. Vinduer med glas blev først hver mands øje i 1800-tallet. Hvordan ser autentiske gamle vinduer ud? Se nøje på de 3 fotos og skriv det bogstav ud for det vindue, som du mener passer ind i Rørvigs arkitektur anno 1850.</p> <p><i>Ledetråd: var glas nemt at lave med buet form eller i stor størrelse i gl. dage?</i></p>	 <p>Østergade 12</p> <p>Østergade 7.</p> <p>Toldbodvej 77.</p> <p>A. 2 fags tværspisede vinduer med 1 lag glas.</p> <p>B. 2 fags tværspisede vinduer med buet termoglas.</p> <p>C. Panorama vinduer med termoruder.</p>	
<p>12. I de sidste 100 år er der solgt i tusindvis af postkort fra Rørvig-området. Vi har kendskab til, at der er trykt ca. 900 forskellige motiver. Hvad fortæller det os?</p> <p><i>Ledetråd: Det var længe før mobiltelefonens tid.</i></p>	<p>A. Mange af Rørvigs sommergæster samlede på postkort fra de steder, de besøgte.</p> <p>B. Postkort var altid med lokale motiver – for at vise, hvor man var og hvor dejligt, der var netop på dette sted.</p> <p>C. At der var købere til dem. Det er et helt ufatteligt højt antal og det viser, at alle brugte at sende postkort.</p>	